

Maahanmuuttajan persoona

Venäläiset ovat Suomen suurin maahanmuuttajaryhmä. Suomessa asuu noin 40 000 venäjänkielistä ihmistä. Toisen maailmansodan alkaessa oli Suomessa noin 15 000 ns. vanha venäläistä. 1990-luvulta alkaen on tullut Suomeen runsaasti venäläisiä, ns. uusvenäläisiä. Maahanmuuttaja joutuu muutokseen, kun hän asettuu uuteen maahan.

Olga Pussinen on tehnyt aiemmin lisensiaattiväitöskirjan Pietarin valtioliisessä yliopistossa. Nyt hän tekee Helsingin yliopistossa väitöskirjaa venäläisten maahanmuuttajien vuorovaikutusongelmista Suomessa. Pussinen kertoo, että lingvistiikan tutkija näkee vuorovaikutuksen muuttumisen: – Ihmisen käytös muuttuu, kun hän elää pysyvästi ulkomailla. Aikuinen ihminen on niin kuin lapsi, kun hän tulee vieraseen maahan. Hänen pitää vaihtaa kaikki perusasiat, ammatin ja koulutuksen. Pitää opiskella kieltä. Tämä vaikuttaa väistämättä käyttökseen.

Pussinen korostaa kielen merkittävyyttä ihmispersoonalle. – Itse asiassa oma maailma on kielessä: kaikki on rakentunut venäjäksi tai suomeksi. Tieteellinen tekstikin on erilainen eri kielissä. Maailmalla on paljon tutkimuksia kielen ja mentaliteetin keskinäisestä riippuvuudesta. Maailmankuva ja kieli ovat sidottu toisiinsa. En tiedä, miten tämä kaikki tapahtuu lapsen päässä. Pussinen kertoo, että hänen oma tapansa käyttää venäjää on muuttunut, vaikka hän on filologi. – Joskus yllättäen suomalainen sana hyppää mieleeni. Vielä joku vuosi sitten saattoi puhua puhdasta venäjää. Nyt suomalaiset sanat tulevat yllättäen ajatuksiin.

Venäjällä erilaista venäjää

Kielitieteilijä muistuttaa, että oman kielenkäytön muuttumisen rinnalla venäjän kieli on muuttunut muutamassa vuodessa. Venäjällä syntyy jatkuvasti uusia sanoja, slangi muuttuu. Pussinen huomaa itsekin muutoksen, kun hän puhuu venäläisten luovien ihmisten kanssa. – Olen asunut seitsemän vuotta Suomessa. Erityisesti Moskovassa ja Pietarissa kieli muuttuu nopeasti. Puhun joskus ikään kuin vierasta kieltä jopa oman äitini kanssa. Ajattelun kieli riippuu aiheesta, jota on määrä ajatella. Kielitieteilijäkin

saattaa kopioida suomalaisen lauserakenteen ja sanoa erheellisesti venäjäksi "ostin kaupasta", vaikka venäjäksi sanotaan "ostin kaupassa".

Glamour ja rikkaus

Venäläisten maahanmuuttajien kulttuuri ja vuorovaikutus muuttuu Suomessa asuttaessa. Venäläiset olisivat avoimempia ja sosiaalisempia ystäviensä parissa jos he olisivat yhdessä Venäjällä, jossa on oma ystäväpiiri suljetumpi. Suomessa sitä vastoin maahanmuuttajat luovat keskinäisen yhteyden, jota ei olisi syntynyt ilman muuttoa.

Venäjällä sosiaalinen ryhmä ja sosiaalinen asema määrittävät vuorovaikutusta ja kieltä enemmän kuin Suomessa. Nainen kysyy Venäjällä, minkä näkönen hän on. Myös vanhat mummit murehtivat ulkonäkö. Suomessa sitä vastoin mietitään, mitä naapurit ajattelevat. Erityisesti Moskovassa ja Pietarissa on viime vuosina korostunut naisen tarve ostaa viimeisen brändin mukainen vaate. – Kun tulin alkuaan Suomeen, ihmettelin, että kauppoissa on paljon kauniita vaatteita, mutta väki pukeutuu yksinkertaisesti. Kuka ostaa Suomessa kauppojen kauniita vaatteita?

Venäjällä käyttäytymismallit ovat ankarasti säädelty. Yhteiskunta on demokraattisesti suuntautunut, mutta hierarkkinen kastiajattelu ei ole ka-

donnut. Ihmiset asettuvat tiettyihin sosiaalisiin luokkiin. Roolikäytös on täsmällisesti muiden ihmisten odotusten mukainen. Imago on tärkeä asia. Pussinen kertoo, että imago sanelee Venäjällä miehelle välttämättömyyden pyrkiä rikkauteen. Naisen täytyy pyrkiä glamouriin. Kaikki muut asemat ja tavoitteet ovat vähempiarvoisia venäläisessä elämäntavassa.

Anteliaisuus

Neuvostoliitossa kasvanut venäläinen kokee, että Suomessa ihmiset ovat huomaavaisia, säästäväisiä ja rauhallisia. Suomalaiset ovat ankaria yksityisyydessään ja tunteettomuudessaan. Maahanmuuttaja vertailee omia alkuperäisiä ja uusia maan tapoja keskenään. Hänestä tuntuu, että Suomessa ihmiset eivät ole kovin ärtyneitä tai huolestuneita, ihmiset ovat itsytytyväisiä. Käytöksen vapaus ja oman vapauden tajuaminen ovat erilaiset. Ihmiset liikkuvatkin eri tavalla. – Venäläisyyttä ei hallitse suomalainen säästävyyssyy vaan vastakohtaisesti anteliaisuus.

Suomessa köyhät ihmiset eivät tunne itseensä loukatuiksi ja unohdetuiksi. Kansalaisille taataan tasa-arvoisesti kohtelu lain, terveydenhuollon ja perustoimentulon osalta. Kaikesta huolimatta Suomessakin voi kohdata etnisiä ennakkoluuloja. Maahanmuuttajien kulttuuria ei pidetä ehkä osana Suomen kulttuuria. Heidän uskotaan elävän suomalaisten kustannuksella. Maahanmuuttajia pelätään jopa väkivaltaisiksi. Muutamat suomalaiset etsivät maahanmuuttajien avulla itsensä ilmaismesta, kun saavat täynnä tahtoa auttaa maahanmuuttajia ja osoittaa ennakkoluulotonta rakkautta.

Epämääräinen ystävällisyys

Ulkomailla toteutuvalla maahanmuuttajien vuorovaikutukselle on luonteenomaista epämääräinen ystävällisyys: itse kunkin sosiaalista asemaa ei tietoisesti erotella. Maahanmuuttajat etsivät toisistaan kestävää moraalista tukea. Etualalle on tullut tiettyyn yhteisöön kuuluminen, kun sitä vastoin Venäjällä sosiaalisen aseman mukaiset tuntomerkit (koulutus, ammatti, elämän tulotaso) olivat tärkeämpiä tekijöitä.

Juha Molari

ПУХОВИКИ ФИНСКОГО ДИЗАЙНА

Joutsen

ARCTIC
499,-

PINJA
609,-

JODIE
389,-

ОБНОВЛЕННЫЙ ЛАССИН
РЕТКИАЙТА

KAUPPAKESKUS FORUM
KUKONTORI YRJÖNKATU 29
00100 HELSINKI
TEL. +358 9 54 900 200
ОТКРЫТО: ПН-ВТ 10-20, СБ 10-18
С 30.11 по ВС 12-17

kaikki
lehtemme
ilmoitukset
www.kauppatie.com

HELSINKI: Unioninkatu 32, т. +358 9 622 5020

TAMPERE: Näsilinnankatu 21, т. +358 3 222 4452

На Вашем пути

магазин с добрым обслуживанием

- Свыше 60.000 изделий

- Одежда

- Потребительские товары

- Продукты питания

• Keminmaa

• Oulu
• Kempele

Raahе

Kalajoki

Oulainen

• Haapavesi

• Ylivieska

• Nivala

• Haapajärvi

• Iisalmi

• Kaustinen

• Pyhäjärvi

• Alahärmä

• Vöyri

• Vaasa

• Laihia

• Seinäjoki

• Kurikka

• Kauhajoki

• Parkano

• Pori

• Tampere

• Pirkkala

HH sport

HH Café

HH kangas

HH kenkä

www.HHnet.fi

...рядом с Вами

www.HHnet.fi

Halpa-Halli

AINA KAIKKI TOSI HALVALLA